

THỰC TRẠNG CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN NHU CẦU TƯ VẤN HƯỚNG NGHIỆP CHO HỌC SINH LỚP 11 TẠI CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG, TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THANH HÓA, TỈNH THANH HOÁ

Nguyễn Thị Hương¹

TÓM TẮT

Vấn đề chọn ngành học, trường học là một nội dung quan trọng và chi phối nhiều tới đời sống và hoạt động học tập của học sinh trung học phổ thông (THPT), đặc biệt là học sinh lớp 11, lớp học trung gian ở bậc học, các em có nhu cầu được hỗ trợ, được tư vấn hướng nghiệp. Tuy nhiên, nhu cầu này ở học sinh đang chịu ảnh hưởng của một số yếu tố, bao gồm cả yếu tố chủ quan và yếu tố khách quan. Trong nghiên cứu này, chúng tôi tiến hành khảo sát thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh lớp 11 THPT tại thành phố Thanh Hóa với mục đích giúp cho các chuyên gia nghiên cứu trong lĩnh vực giáo dục đưa ra các biện pháp phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động tư vấn hướng nghiệp ở đối tượng là học sinh THPT.

Từ khóa: *Yếu tố ảnh hưởng, nhu cầu, tư vấn hướng nghiệp, học sinh lớp 11.*

DOI: <https://doi.org/10.70117/hdujs.72.5.2025.627>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tư vấn hướng nghiệp, còn được gọi là tư vấn hoặc tham vấn nghề nghiệp, đóng vai trò quan trọng trong việc giúp người được tư vấn có định hướng rõ ràng hơn hoặc chuẩn bị tốt hơn cho hành trình theo đuổi một nghề nghiệp cụ thể. Đặc biệt, hoạt động này trở thành một nhu cầu cấp thiết đối với học sinh lớp 11 THPT - giai đoạn các em đứng trước ngưỡng cửa đại học. Khi vấn đề chọn ngành học và trường học trở thành mối quan tâm hàng đầu, tư vấn hướng nghiệp giúp các em định hình con đường phù hợp, từ đó định hướng và tối ưu hóa việc học tập trong thời điểm quan trọng này. Tuy nhiên, nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh lớp 11 tại các trường THPT trên địa bàn thành phố Thanh Hóa hiện đang gặp một số bất cập, chịu ảnh hưởng từ cả yếu tố chủ quan và khách quan.

Đã có những nghiên cứu về các yếu tố ảnh hưởng tới nhu cầu tư vấn hướng nghiệp ở học sinh THPT, tuy nhiên chưa có công trình nào nghiên cứu riêng cho đối tượng là học sinh lớp 11 THPT tại thành phố Thanh Hóa. Do đó, bài viết này khảo sát thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh lớp 11 tại THPT thành phố Thanh Hóa, với mục đích giúp cho các nhà nghiên cứu giáo dục đưa ra các biện pháp phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động tư vấn hướng nghiệp, đáp ứng nhu cầu thực tiễn ở học sinh THPT.

¹ Khoa Giáo dục, Trường Đại học Hồng Đức; Email: nguyenthihuong@hdu.edu.vn

2. ĐỐI TƯỢNG, KHÁCH THỂ VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng, khách thể nghiên cứu

Để thực hiện nội dung nghiên cứu, chúng tôi tiến hành khảo sát trên 285 học sinh lớp 11 tại các trường THPT: Hàm Rồng, Đào Duy Từ, Nguyễn Trãi và Tô Hiến Thành thuộc địa bàn thành phố Thanh Hoá, tỉnh Thanh Hoá trong học kỳ II, năm học 2023 - 2024.

Đối tượng nghiên cứu là các yếu tố ảnh hưởng đến nhu cầu tư vấn hướng nghiệp.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp điều tra: sử dụng bộ câu hỏi điều tra, trong đó có câu hỏi đóng và câu hỏi mở nhằm thu thập những thông tin liên quan đến nội dung nghiên cứu.

Phương pháp đàm thoại: chúng tôi thực hiện những cuộc trao đổi trực tiếp với học sinh về những yếu tố ảnh hưởng đến nhu cầu tư vấn hướng nghiệp, nhằm xác minh tính chính xác của thông tin thu thập từ phiếu khảo sát đồng thời bổ sung thêm các số liệu cần thiết phục vụ cho nội dung nghiên cứu.

Phương pháp toán học

Sử dụng toán thống kê nhằm xử lý các kết quả nghiên cứu thu được của đề tài, nhằm đưa ra được quy ước và cách xử lý số liệu của phiếu điều tra. Cụ thể:

Đối với câu hỏi không có mức độ lựa chọn trong ý kiến trả lời, chúng tôi thống kê theo tỉ lệ phần trăm cho từng ý trả lời.

Đối với các câu hỏi có mức độ trả lời (5 mức độ) chúng tôi thống kê theo giá trị trung bình của mỗi ý kiến đánh giá. Theo đó, học sinh phải đánh giá các nhận định đó phù hợp với nhận thức cá nhân và các lựa chọn sẽ được tính điểm. Chi tiết như sau: mỗi mệnh đề có 5 phương án trả lời ứng với 5 mức điểm: 1. Hoàn toàn không đúng (1 điểm); 2. Không đúng (2 điểm); 3. Phân vân (3 điểm); 4. Đúng (4 điểm); 5. Rất đúng (5 điểm).

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

3.1. Khái quát chung về tư vấn hướng nghiệp và vai trò của tư vấn hướng nghiệp đối với học sinh lớp 11 giai đoạn giáo dục định hướng nghề nghiệp

Tư vấn hướng nghiệp là sự tác động của nhà tư vấn đến cá nhân nhằm nâng cao nhận thức về nghề, về đặc điểm nghề, nhu cầu xã hội đối với nghề và hiểu biết về đặc điểm thể chất và tâm lý bản thân (hoặc đặc điểm cá nhân - bao gồm tâm, sinh lý). Trên cơ sở đó, nhà tư vấn đưa ra những lời khuyên đúng đắn về việc chọn nghề, có căn cứ khoa học, đồng thời giúp loại bỏ những trường hợp thiếu chín chắn khi chọn nghề.

Tư vấn hướng nghiệp là một phần không thể thiếu trong giai đoạn giáo dục định hướng nghề nghiệp, đặc biệt đối với học sinh lớp 11 - thời điểm mà các em bắt đầu phải suy nghĩ nghiêm túc về tương lai học tập và nghề nghiệp của mình. Vai trò của tư vấn hướng nghiệp trong giai đoạn này có thể được nhìn nhận qua các khía cạnh: 1) Giúp học sinh nhận thức bản thân; 2) Cung cấp thông tin nghề nghiệp đa dạng và đầy đủ; 3) Hỗ trợ xây dựng mục tiêu và kế hoạch cụ thể; 4) Giảm áp lực và sự mơ hồ trong việc chọn nghề; 5) Định hướng giá trị xã hội và trách nhiệm công dân.

Như vậy, tư vấn hướng nghiệp là một công cụ quan trọng giúp học sinh lớp 11 trong giai đoạn giáo dục định hướng nghề nghiệp. Nó không chỉ hỗ trợ các em xác định rõ ràng con đường học tập và nghề nghiệp mà còn góp phần xây dựng tư duy, thái độ tích cực để sẵn sàng bước vào tương lai.

3.2. Kết quả nghiên cứu

Chúng tôi đề xuất các yếu tố ảnh hưởng dựa trên nguyên tắc quyết định luận duy vật biện chứng trong nghiên cứu tâm lý: “Khẳng định tâm lý có nguồn gốc từ thế giới khách quan, tác động vào não người thông qua “lăng kính chủ quan” của con người”. Do đó khi nghiên cứu nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh, chúng tôi nghiên cứu dựa trên nhóm yếu tố khách quan và yếu tố chủ quan.

Trong giới hạn nghiên cứu này, hai nhóm yếu tố chúng tôi nghiên cứu, bao gồm: Nhóm yếu tố khách quan (gồm: hoạt động giáo dục hướng nghiệp của nhà trường; truyền thông xã hội; ảnh hưởng của gia đình; chất lượng dịch vụ tư vấn hướng nghiệp) và Nhóm yếu tố chủ quan (gồm: nhận thức của học sinh về tư vấn hướng nghiệp; niềm tin của học sinh về hiệu quả của tư vấn hướng nghiệp; thói quen sử dụng các dịch vụ tư vấn hướng nghiệp).

3.2.1. Các yếu tố chủ quan

3.2.1.1. Nhận thức của học sinh lớp 11 THPT về sự cần thiết tổ chức tư vấn hướng nghiệp

Bảng 1. Sự cần thiết tổ chức tư vấn hướng nghiệp cho học sinh lớp 11 THPT hiện nay

Mức độ	Số lượng	%	Thứ bậc
Không cần thiết	6	2,1	5
Ít cần thiết	9	3,2	4
Có cũng được, không cũng được	21	7,4	3
Cần thiết	138	48,4	1
Rất cần thiết	111	38,9	2

Kết quả từ bảng số liệu trên cho thấy, phần lớn học sinh lớp 11 đã nhận thức được sự cần thiết của hoạt động tư vấn hướng nghiệp: có 48,4% (mức đánh giá cao nhất) cho rằng hoạt động tư vấn hướng nghiệp là cần thiết đối với các em; có 38,9 % (xếp thứ bậc 2) cho rằng rất cần thiết. Kết quả này, so với những nghiên cứu trước đó như luận án của tác giả Lê Duy Hùng “*Nghiên cứu nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh THPT thành phố Hồ Chí Minh*” năm 2018 (trước khi đổi mới chương trình sách giáo khoa), thì mức độ rất cần thiết chiếm thứ bậc cao nhất; bài viết của các tác giả Phạm Thị Hộ, Hồ Văn Dũng “*Khảo sát các yếu tố ảnh hưởng đến nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh THPT huyện Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi*” Tạp chí Giáo dục số 23 năm 2023, (sau khi cải cách chương trình sách giáo khoa) cho thấy mức độ cần thiết xếp thứ bậc 2, điều này phù hợp vì việc cải cách chương trình sách giáo khoa đưa hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp vào nhà trường đã có những hiệu quả nhất định; tuy nhiên, mức độ chênh lệch này có tỷ lệ không cao. Học sinh Nguyễn Văn A. (lớp 11 Trường THPT Nguyễn Trãi) cho biết: “*Hiện nay, chúng em đã được tham gia các hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp, tuy nhiên do nhiều yếu tố, chúng em vẫn cần được sự hỗ trợ hướng nghiệp của các thầy cô, các tổ chức nhân sự,... nhiều hơn nữa để chúng em có những định hướng lựa chọn phù hợp*”.

Kết quả trên cho thấy, mặc dù đã có những thay đổi trong chương trình sách giáo khoa, nhưng vẫn chưa đáp ứng và thỏa mãn được nhu cầu tư vấn hướng nghiệp ở học sinh lớp 11 THPT tại thành phố Thanh Hóa.

4.2.1.2. Nhận thức của học sinh lớp 11 THPT về lợi ích của tư vấn hướng nghiệp

Bảng 2. Nhận thức của học sinh lớp 11 THPT về lợi ích của tư vấn hướng nghiệp

TT	Nhận thức về lợi ích tư vấn hướng nghiệp	ĐTB	Thứ bậc
1	Lựa chọn môn học và chương trình học phù hợp với mục tiêu nghề nghiệp tương lai.	3,47	5
2	Cung cấp thông tin về các ngành nghề, xu hướng việc làm và cơ hội nghề nghiệp trong tương lai, giúp học sinh mở rộng tầm nhìn.	4,08	3
3	Giúp em phát triển các kỹ năng mềm, như kỹ năng giao tiếp, làm việc nhóm và giải quyết vấn đề, quan trọng cho việc làm sau này..	2,43	8
4	Giúp em tự tin hơn trong việc đưa ra quyết định về tương lai, giảm bớt áp lực từ gia đình và xã hội.	2,61	7
5	Giúp em lựa chọn trường học, ngành học phù hợp với nguyện vọng và khả năng của mình.	4,10	2
6	Giúp em phát triển khả năng tự lập trong việc tìm hiểu thông tin và đưa ra quyết định cho tương lai của bản thân.	3,43	6
7	Kích thích đam mê và động lực học tập, từ đó cải thiện kết quả học tập.	3,76	4
8	Giúp em hiểu rõ hơn về sở thích, điểm mạnh và yếu của bản thân, từ đó lựa chọn nghề nghiệp phù hợp.	4,13	1

Ghi chú: Điểm thấp nhất = 1; điểm cao nhất = 5; điểm càng cao, học sinh càng nhận thức về lợi ích của tư vấn hướng nghiệp

Khảo sát nhận thức của học sinh về lợi ích của tư vấn hướng nghiệp, từ số liệu ở bảng 2, chúng tôi nhận thấy, học sinh đã nhận thức được những lợi ích có được thông qua hoạt động tư vấn hướng nghiệp, trong đó nhận thức của học sinh về lợi ích “*Giúp em hiểu rõ hơn về sở thích, điểm mạnh và điểm yếu của bản thân, từ đó lựa chọn nghề nghiệp phù hợp*” xếp thứ bậc cao nhất; tiếp theo là những lợi ích “*Giúp em lựa chọn trường học, ngành học phù hợp với nguyện vọng và khả năng của mình*” xếp vị trí thứ 2 và thứ 3 là lợi ích “*Cung cấp thông tin về các ngành nghề, xu hướng việc làm và cơ hội nghề nghiệp trong tương lai, giúp học sinh mở rộng tầm nhìn*”. Điều này cho thấy, các em có nhu cầu tư vấn hướng nghiệp vì các em mong muốn được hiểu rõ hơn về điểm mạnh, điểm yếu của chính mình, trên cơ sở đó có xu hướng lựa chọn nghề nghiệp phù hợp, tránh các trường hợp lựa chọn sai lầm theo số đông, theo trào lưu. Học sinh Phạm T. H. (lớp 11, Trường THPT Hàm Rồng) chia sẻ: “*Em cho rằng hiện nay sự lựa chọn nghề nghiệp của bọn em sẽ phải thực tế, nguyện vọng của chúng em cần gắn với nhu cầu xã hội, do đó việc chúng em được nhà tư vấn chỉ ra những điểm mạnh, yếu của bản thân sẽ có ý nghĩa to lớn để lựa chọn trường đại học phù hợp*”.

4.2.1.3. Thói quen sử dụng dịch vụ tư vấn hướng nghiệp của học sinh lớp 11 THPT

Bảng 3. Thói quen sử dụng dịch vụ tư vấn hướng nghiệp của học sinh

TT	Thói quen sử dụng dịch vụ tư vấn hướng nghiệp	ĐTB	Thứ bậc
1	Thói quen ngại nói ra những suy nghĩ và băn khoăn trong vấn đề lựa chọn nghề nghiệp của mình	3,10	3
2	Em sợ mất thời gian và ảnh hưởng đến việc học	1,92	5
3	Em nghĩ rằng, cứ học tốt là sẽ chọn được nghề phù hợp	3,89	2
4	Em không có thói quen và hứng thú đối với dịch vụ tư vấn hướng nghiệp	2,02	4
5	Thiếu kĩ năng tiếp cận các dịch vụ tư vấn	4,13	1

Ghi chú: Điểm thấp nhất = 1, điểm cao nhất = 5, điểm càng cao, học sinh càng ít có thói quen sử dụng dịch vụ tư vấn hướng nghiệp

Tìm hiểu thói quen sử dụng dịch vụ tư vấn hướng nghiệp của học sinh, chúng tôi thu được kết quả ở bảng 2, trong đó yếu tố ảnh hưởng đến thói quen sử dụng dịch vụ này ở các em chiếm vị trí cao nhất là “Thiếu kĩ năng tiếp cận các dịch vụ tư vấn”; xếp vị trí thứ 2 “Em nghĩ rằng, cứ học tốt là sẽ chọn được nghề phù hợp”. Như vậy, hai vị trí này có những tương quan trong logic nhận thức của các em. Chính do các hạn chế về kỹ năng tiếp cận các dịch vụ tư vấn hướng nghiệp, một vấn đề mang tính chân lý trong nhận thức thúc đẩy suy nghĩ và hành động của các em đó là “cứ học tốt rồi điểm cao và thích chọn trường nào cũng được” (H.V.K. học sinh lớp 11 Trường THPT Đào Duy Từ). Điều này sẽ ảnh hưởng tới sự định hướng nghề nghiệp của các em nếu các em không được biết những tiêu chí dự tuyển của các ngành, các trường đại học hiện nay. Ngay cả khi đạt điểm cao, nhưng không đáp ứng đủ tiêu chí xét tuyển, các em vẫn có thể lựa chọn được ngành học hay trường học theo mong muốn của mình.

4.2.2. Các yếu tố khách quan

4.2.2.1. Các hoạt động hướng nghiệp trong nhà trường

Bảng 4. Đánh giá của học sinh về các hoạt động hướng nghiệp trong nhà trường

TT	Hoạt động hướng nghiệp trong nhà trường	ĐTB	Thứ bậc
1	Ban giám hiệu chưa quan tâm tới hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh	2,20	3
2	Hoạt động tư vấn hướng nghiệp trong trường còn mang tính hình thức, thiếu tính thực tiễn	4,01	1
3	Thời gian tổ chức hoạt động tư vấn của nhà trường chưa hợp lý	3,54	2

Ghi chú: Điểm thấp nhất = 1, điểm cao nhất = 5, điểm càng cao, học sinh đánh giá hoạt động hướng nghiệp trong nhà trường chưa đảm bảo

Có thể nói các hoạt động hướng nghiệp trong nhà trường đóng vị trí đặc biệt quan trọng trong việc đáp ứng nhu cầu tư vấn hướng nghiệp cho học sinh. Với sự thay đổi chương trình giáo dục 2018, hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp đã bắt đầu đi vào đời sống học tập của học sinh. Tuy nhiên, từ kết quả khảo sát ở trên, có thể nhận thấy, hoạt động này vẫn chưa tạo ra những cải biến hiệu quả đối với học sinh so với chương trình giáo dục trước năm

2018. Tỷ lệ học sinh đánh giá “Hoạt động tư vấn hướng nghiệp trong trường còn mang tính hình thức, thiếu tính thực tiễn” chiếm vị trí cao nhất; xếp thứ 2 là ý kiến “Thời gian tổ chức hoạt động tư vấn của nhà trường chưa hợp lý”. Học sinh B.T.H.N (Lớp 11, Trường THPT Tô Hiến Thành) cho biết: “Thực ra hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp ở nhà trường chúng em học kiểu như một dạng hoạt động giải trí. Chúng em chưa thấy được tính hữu ích của hoạt động này trong định hướng nghề nghiệp. Thầy cô dạy chủ yếu là các thầy cô kiêm thêm nhiệm vụ, chưa phải là thầy cô được đào tạo chuyên môn về lĩnh vực này”.

4.2.2.2. Chất lượng của dịch vụ tư vấn hướng nghiệp

Bảng 5. Đánh giá của học sinh về chất lượng tư vấn hướng nghiệp

TT	Chất lượng dịch vụ tư vấn hướng nghiệp	ĐTB	Thứ bậc
1	Địa điểm tư vấn hướng nghiệp chưa phù hợp	2,35	4
2	Cán bộ làm tư vấn hướng nghiệp chưa được đào tạo về chuyên môn và kỹ năng	3,78	2
3	Hoạt động tư vấn hướng nghiệp không có sự đổi mới về nội dung và hình thức	3,86	1
4	tư vấn hướng nghiệp chưa giúp ích được gì cho người đến tư vấn	3,42	3

Ghi chú: Điểm thấp nhất = 1, điểm cao nhất = 5; ĐTB càng cao, học sinh đánh giá chất lượng tư vấn hướng nghiệp càng chưa đảm bảo

Với mục đích khảo sát về chất lượng hoạt động tư vấn hướng nghiệp, chúng tôi sử dụng kênh đánh giá từ phía học sinh. Từ bảng 5 có thể thấy rằng, đánh giá của học sinh về chất lượng hoạt động này chưa cao, thể hiện tiêu chí đánh giá chiếm vị trí cao nhất là “Hoạt động tư vấn hướng nghiệp không có sự đổi mới về nội dung và hình thức”; tiếp đến là tiêu chí “Cán bộ làm tư vấn hướng nghiệp chưa được đào tạo về chuyên môn và kỹ năng”. Vì vậy, cần có những biện pháp cụ thể và hiệu quả hơn nữa nhằm nâng cao chất lượng hoạt động tư vấn hướng nghiệp, qua đó đáp ứng tốt hơn nhu cầu định hướng nghề nghiệp cho học sinh hiện nay.

4.2.2.3. Truyền thông xã hội

Bảng 6. Đánh giá của học sinh về ảnh hưởng của truyền thông xã hội

TT	Ảnh hưởng của truyền thông xã hội	ĐTB	Thứ bậc
1	Em có thể tìm kiếm được mọi thông tin về tư vấn hướng nghiệp trên internet	4,0	1
2	Những thông tin về hướng nghiệp trên internet luôn có tính chính xác cao	2,08	3
3	Thông tin trên internet giúp em chọn nghề hiệu quả hơn là được tư vấn hướng nghiệp	3,78	2

Ghi chú: Điểm thấp nhất = 1, điểm cao nhất = 5; Điểm càng cao thì ảnh hưởng của truyền thông xã hội tới nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh càng cao

Hiện nay, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng khoa học - công nghệ, truyền thông xã hội đã có sức ảnh hưởng lớn và giới trẻ khá ưu tiên cho việc lựa chọn kênh này như một công cụ tìm kiếm thông tin, hỗ trợ tư vấn khi có nhu cầu. Kết quả ở bảng 6 cho thấy rõ nhận định này, xếp thứ bậc cao nhất là nội dung “*Em có thể tìm kiếm được mọi thông tin về tư vấn hướng nghiệp trên internet*”; thậm chí ảnh hưởng của internet có thể lấn át cả hoạt động tư vấn của nhà tư vấn hướng nghiệp, thể hiện thông qua nội dung “*Thông tin trên internet giúp em chọn nghề hiệu quả hơn là được tư vấn hướng nghiệp*”, xếp vị trí thứ 2. Điều này cho thấy, nếu hoạt động tư vấn hướng nghiệp trong nhà trường không đạt hiệu quả, học sinh sẽ thay thế kênh tìm kiếm trên truyền thông xã hội.

4.2.2.4. Ảnh hưởng từ gia đình

Bảng 7. Đánh giá của học sinh về ảnh hưởng của gia đình đến nhu cầu tư vấn hướng nghiệp

Ảnh hưởng của gia đình	ĐTB	Thứ bậc
1. Việc chọn nghề của em là do bố mẹ quyết định	2,06	3
2. Những tư vấn từ gia đình giúp em lựa chọn được nghề phù hợp	3,97	1
3. Bố mẹ nắm chắc thông tin hướng nghiệp, hiểu được khả năng và mong muốn của em	3,58	2

Ghi chú: Điểm thấp nhất = 1, điểm cao nhất = 5; điểm càng cao, nhu cầu của học sinh càng bị tác động của các yếu tố gia đình

Nhìn từ nhiều góc độ khác nhau, có thể khẳng định ảnh hưởng của gia đình là không nhỏ tới định hướng nghề nghiệp của học sinh THPT hiện nay. Qua kết quả khảo sát ở bảng 7 cho thấy, học sinh đánh giá sức ảnh hưởng của gia đình tới việc lựa chọn nghề nghiệp của các em có ý nghĩa to lớn. Nội dung được đánh giá cao nhất là “*Những tư vấn từ gia đình giúp em lựa chọn được nghề phù hợp*”; tiếp theo là “*Bố mẹ nắm chắc thông tin hướng nghiệp, hiểu được khả năng và mong muốn của em*”. Như vậy, có thể thấy cha mẹ cũng có thể trở thành những nhà tư vấn hướng nghiệp hiệu quả cho học sinh. Nếu nhà trường, gia đình và xã hội có thể phối hợp trong hoạt động tư vấn hướng nghiệp, sẽ giúp học sinh có những định hướng vững vàng, tạo động lực học tập để đạt được ước mơ của bản thân và góp phần đảm bảo sự hợp lý trong cơ cấu tổ chức lao động xã hội.

4. KẾT LUẬN

Như vậy, qua số liệu khảo sát, chúng tôi nhận thấy có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh lớp 11 ở các trường THPT trên địa bàn thành phố Thanh Hóa, bao gồm cả yếu tố khách quan và yếu tố chủ quan. Trong đó có các yếu tố như: thói quen sử dụng dịch vụ tư vấn hướng nghiệp; ảnh hưởng của truyền thông xã hội; ảnh hưởng của gia đình; hoạt động tư vấn hướng nghiệp của nhà trường;.... Từ kết quả nghiên cứu này, chúng tôi góp phần giúp các trường THPT, các trường Cao đẳng, Đại học đưa ra được những biện pháp phù hợp nhằm đáp ứng nhu cầu tư vấn hướng nghiệp cho học sinh. Qua đó, giúp các em có nhiều thuận lợi, yên tâm học tập và tự tin với sự lựa chọn ngành học, trường học phù hợp với bản thân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Nguyễn Quang Uẩn (2018), *Giáo trình Tâm lý học đại cương*, Nxb. Đại học Sư phạm Hà Nội, Hà Nội.
- [2] Lê Duy Hùng (2018), *Nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh THPT tại thành phố Hồ Chí Minh*, Luận án tiến sĩ Học viện Khoa học Xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam.
- [3] Phạm Thị Hộ, Hồ Văn Dũng (2023), *Khảo sát các yếu tố ảnh hưởng đến nhu cầu tư vấn hướng nghiệp của học sinh THPT huyện Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi*, Tạp chí Giáo dục, 23(14):59-64.

THE CURRENT SITUATION OF THE FACTORS AFFECTING THE DEMAND FOR COUNSELING FOR 11TH-GRADE STUDENTS AT THANH HOA HIGH SCHOOL IN THANH HOA PROVINCE**Nguyen Thi Huong**

ABSTRACT

The issue of choosing a field of study and a school is an important matter that significantly affects the lives and learning activities of high school students, especially those in the 11th grade, who are at an intermediate level in their education and have a need for support and career counseling. However, this need among students is influenced by several factors, including both subjective and objective elements. This article surveys the current situation of the factors affecting the career counseling needs of 11th-grade students in Thanh Hoa City High School, with the aim of helping educational researchers propose appropriate measures to enhance the effectiveness of career counseling activities that meet these needs among high school students.

Keywords: *Influencing factors, Needs, Career counseling, 11th-grade students.*

* Ngày nộp bài: 19/10/2024; Ngày gửi phản biện: 17/11/2024; Ngày duyệt đăng: 26/5/2025